

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल, २०१९

कक्षा - शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - ०९

गुणाः - ७०

विषयः - पर्यावरणम्

समयः - ११ तः ०२

दिनाङ्कः - ०९/०४/२०१९

सन्दर्भग्रन्थः - पर्यावरण - अध्ययनम्

सूचना - अस्य प्रश्नपत्रस्य उत्तराणि हिन्दीभाषया गुजरातीभाषया संस्कृतभाषया वा लेखितुं शक्यन्ते ।

(Unit-1)

प्रश्नः-१ योग्यं विकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत ।

२०

१. विश्वपर्यावरणदिवसः कदा परिपाल्यते ?
(A) 5 मई (B) 5 जुलाई (C) 5 जून (D) 5 अगस्त
२. भोपाल - गैस - दुर्घटनायाः कारणे कस्य भूमिका आसीत् ?
(A) CO (B) H₂O (C) NH (D) MIC
३. समेषां पर्यावरणीयसमस्यानां मूलं भवति -
(A) जनसंख्यावृद्धिः (B) वाहनवृद्धिः (C) जलपरजीवानां न्यूनता (D) कृषिसायनम्
४. केन्सररोगस्य मुख्यकारणम् -
(A) इथायलीन (B) मीथेन (C) बेञ्जपायरीन (D) प्रोपेन
५. वैदिकयुगे पर्यावरणसंरक्षणार्थं मुख्योपायः आसीत् -
(A) जनसंख्यानियन्त्रणम् (B) यज्ञसम्पादनम् (C) वननिर्माणम् (D) शास्त्राध्ययनम्
६. पृथिव्याः रक्षाकवचं वर्तते -
(A) ओजोनस्तरम् (B) वायुस्तरम् (C) जलस्तरम् (D) आयनस्तरम्
७. clean ganga project कस्मिन् वर्षे प्रारब्धम् ?
(A) १९८४ (B) १९८५ (C) १९९८ (D) १९९९
८. भौतिकपर्यावरणे समावेशो भवति -
(A) जलम् (B) वाहनम् (C) सारम् (D) जीवः
९. सांस्कृतिकपर्यावरणसंरक्षणे योगदानं वर्तते -
(A) देवानाम् (B) मनुष्याणाम् (C) प्रकृत्याः (D) जीवानाम्
१०. जलप्रदूषणस्य मापनं भवति -
(A) BOD माध्यमेन (B) ATD माध्यमेन (C) STP माध्यमेन (D) WPL माध्यमेन
११. वन्यजीवसुरक्षाधिनीयमं कस्मिन् वर्षे आगतम् ?
(A) १९७२ (B) १९७३ (C) १९७४ (D) १९७५
१२. वातावरणस्य कृते सर्वाधिकं हानिकारकं गैस वर्तते -
(A) S (B) H₂S (C) S₆ (D) SO₂
१३. कः चिपको-आन्दोलनेन सह संलग्नोऽस्ति ?
(A) जवाहरलाल नेहरू (B) मीराबाई (C) महात्मा गान्धी (D) सुन्दरलाल बहु गुणा

१४. क्षेत्रफलदृष्ट्या भारते सर्वाधिकं वनं वर्तते -

(A) उत्तरप्रदेशे (B) मध्यप्रदेशे (C) गुजराते (D) महाराष्ट्रे

१५. भारते 'प्रोजेक्ट टाइगर' इत्यस्य प्रारम्भः कदा अभवत् ?

(A) १९७३ (B) १९८२ (C) १९९२ (D) १९९६

१६. गीर - अभ्यारण्यं कुत्र वर्तते ?

(A) महाराष्ट्रे (B) गुजराते (C) मध्यप्रदेशे (D) उत्कलप्रदेशे

१७. ओजनस्तरस्य ह्रासस्य कारणं किमस्ति ?

(A) क्लोरोफ्लोरो कार्बन् (B) कार्बन् - मनोआक्साइड (C) नाइट्रस - आक्साइड (D) मीथेन

१८. प्रकृत्याम् उर्जायाः प्रमुखस्त्रोतः वर्तते -

(A) अग्निः (B) वायुः (C) सूर्यः (D) वृक्षः

१९. ध्वनिप्रदूषणस्य मापनं भवति -

(A) फोन माध्यमेन (B) डेसीमाध्यमेन (C) डेसीबलमाध्यमेन (D) डेसीमलमाध्यमेन

२०. निम्नलिखितेषु पर्यावरणस्य कृते हानिकारकं वर्तते --

(A) वस्त्रम् (B) कर्गजम् (C) प्लास्टिक् (D) काष्ठम्

प्रश्न:-२ अ कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य दीर्घमुत्तरं लिखत ।

१०

१ भूप्रदूषणस्य कारणानि तस्य नियन्त्रणं संरक्षणोपायाश्च लेख्याः ।

२ मानवकृतवायुप्रदूषणं तस्य नियन्त्रणोपायाः च लेख्याः ।

प्रश्न:-२ ब कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य दीर्घमुत्तरं लिखत ।

१०

१ जलीयसंसाधनानि कानि इति विलिख्य तेषां रक्षणं कथं करणीयम् इति वर्णयत ।

२ पर्यावरणसंरक्षणे के सन्ति वैदिकोपायाः इति विचारयत ।

प्रश्न:-३ अ कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्योत्तरं लिखत ।

०८

१ पर्यावरणस्य परिभाषां विलिख्य पर्यावरणस्यासन्तुलने जनसंख्यावृद्धेः प्रभावः कथं वर्तते इति वर्णयत ।

२ साम्प्रतिकसमये वनसंरक्षणस्यावश्यकता एवं भारते तस्य संरक्षणार्थं विविधाः उपायाः विवेचनीयाः ।

प्रश्न:-३ ब कस्यचिदेकस्य विषये विस्तृता टिप्पणी लेख्या ।

०८

१. जैवविविधता

२. मूल्यशिक्षणम्

प्रश्न:- ४ कयोश्चित् द्वयोः विषये टिप्पणी लेख्या ।

१४

१. वन्यजीवसंरक्षणम्

३. पारिस्थितिकतन्त्रम्

२. प्राकृतिकसंसाधनानां भोगः

४. पर्यावरणसंरक्षणे शिक्षकस्य भूमिका